

Opgave 5 Devaluatie van de wal in de sloot

In het land Imareca zijn presidentsverkiezingen. Centraal in de campagne staat het stimuleren van de zwakke economie. De werkloosheid neemt toe en de lopende rekening van de betalingsbalans met de belangrijkste handelspartner, het land Nachi, vertoont een groot tekort. De valuta van Imareca heeft een vaste wisselkoers ten opzichte van die van Nachi. Een kandidaat kondigt aan dat hij als president onmiddellijk over zal gaan tot een devaluatie van 20% ten opzichte van de valuta van Nachi. Dit zou volgens hem zowel het tekort op de lopende rekening van de betalingsbalans met Nachi als de binnenlandse werkloosheid verminderen.

Econoom Paulus stelt: “Devaluatie zal op korte termijn juist nadelig zijn voor de economie van Imareca. Dit heeft te maken met de prijselasticiteiten van de import en van de export. De importwaarde, gemeten in eigen valuta, kan op korte termijn stijgen waardoor het tekort op de lopende rekening met Nachi verder zal toenemen.”

De formules van de prijselasticiteiten van de export en van de import van goederen en diensten luiden:

$$\text{prijselasticiteit van de export} = \frac{\% \text{ verandering exportvolume}}{\% \text{ verandering exportprijs in vreemde valuta}}$$

$$\text{prijselasticiteit van de import} = \frac{\% \text{ verandering importvolume}}{\% \text{ verandering importprijs in eigen valuta}}$$

Analyses wijzen uit dat op korte termijn de prijselasticiteit van de export – 0,5 bedraagt en de prijselasticiteit van de import – 0,4.

Beide formules zijn varianten op de prijselasticiteit van de vraag. Bij de prijselasticiteit van de export staat in de noemer de prijs in vreemde valuta, terwijl bij de prijselasticiteit van de import in de noemer de prijs is genoteerd in eigen (binnenlandse) valuta.

1p **19** Verklaar dit verschil in de noemers.

3p **20** Toon met een berekening op basis van bovenstaande prijselasticiteiten aan dat een devaluatie van 20% leidt tot een sterkere toename van de importwaarde dan van de exportwaarde van Imareca, beide gemeten in de eigen valuta.

Paulus stelt verder: “De import zal op langere termijn mogelijk elastischer zijn, waardoor er dan meer kans is dat het tekort op de lopende rekening van de betalingsbalans met Nachi zal verminderen.”

2p **21** Geef een verklaring voor de stelling van Paulus dat op langere termijn de import elastischer is dan op korte termijn.

Paulus: “Op de lange termijn kan een devaluatie echter ook effect hebben op het binnenlandse loonniveau. Dit kan van invloed zijn op de lopende rekening van de betalingsbalans, wat de beoogde vermindering van de werkloosheid in de weg kan staan.”

- 2p **22** Verklaar de door Paulus genoemde verbanden tussen devaluatie, binnenlands loonniveau en werkloosheid.

Econoom Liman stelt binnenlands beleid voor. “Als we gebruikmaken van het kringloopmodel, is te zien dat er in Imareca sprake is van een overheidstekort dat niet wordt opgevangen door een particulier spaaroverschot. Ik stel voor dat de overheid gaat bezuinigen om daarmee ook het tekort op de lopende rekening te verlagen.” Liman onderbouwt zijn visie met gegevens uit tabel 1.

Tabel 1 macro-economische gegevens van Imareca in 2019

variabele	in procenten van het bbp
overheidstekort	2,6
particuliere besparingen (S)	...
particuliere investeringen (I)	20,3
tekort op de lopende rekening	3,2

- 2p **23** Bereken de omvang van de particuliere besparingen in 2019 in procenten van het bbp.

De presidentskandidaat wil zijn plannen doorzetten: “Ook al vermindert het tekort op de lopende rekening niet van vandaag op morgen, er is op termijn tenminste uitzicht op verbetering. Het voorstel van Liman ga ik niet uitvoeren. Hierdoor zou de werkloosheid al te zeer toenemen.”

- 2p **24** Leg uit dat het voorstel van Liman om de overheid te laten bezuinigen kan leiden tot toename van de werkloosheid.